

Ocena pracy nauczyciela

Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 25 sierpnia 2022 r. w sprawie oceny pracy nauczycieli (Dz. U. 2022 poz. 1822) zmieniło dotychczasowe zasady. Zasadnicze zmiany polegają na zastąpieniu oceny dorobku zawodowego nauczycieli realizujących ścieżkę awansu zawodowego oceną pracy oraz na wprowadzeniu **szczegółowych kryteriów oceny pracy**.

Ocena pracy nauczyciela dotyczy stopnia realizacji jego obowiązków określonych w następujących aktach normatywnych:

art. 6 ustawy Karta Nauczyciela

„Nauczyciel obowiązany jest:

- 1) rzetelnie realizować zadania związane z powierzonym mu stanowiskiem oraz podstawowymi funkcjami szkoły: dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą, w tym zadania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę;
- 2) wspierać każdego ucznia w jego rozwoju;
- 3) dążyć do pełni własnego rozwoju osobowego;
- 3a) doskonalić się zawodowo, zgodnie z potrzebami szkoły;
- 4) kształcić i wychowywać młodzież w umiłowaniu Ojczyzny, w poszanowaniu Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, w atmosferze wolności sumienia i szacunku dla każdego człowieka;
- 5) dbać o kształtowanie u uczniów postaw moralnych i obywatelskich zgodnie z ideą demokracji, pokoju i przyjaźni między ludźmi różnych narodów, ras i światopoglądów.”;

art. 42 ust. 2 ustawy Karta Nauczyciela

„W ramach czasu pracy, o którym mowa w ust. 1, oraz ustalonego wynagrodzenia nauczyciel obowiązany jest realizować:

- 1) zajęcia dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze, prowadzone bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz, w wymiarze określonym w ust. 3 lub ustalonym na podstawie ust. 4a albo ust. 7;
- 2) inne zajęcia i czynności wynikające z zadań statutowych szkoły, w tym zajęcia opiekuńcze i wychowawcze uwzględniające potrzeby i zainteresowania uczniów;
- 3) zajęcia i czynności związane z przygotowaniem się do zajęć, samokształceniem i doskonaleniem zawodowym.”

art. 5 ustawy Prawo Oświatowe

„Nauczyciel w swoich działaniach dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych ma obowiązek kierowania się dobrem uczniów, troską o ich zdrowie, postawę moralną i obywatelską, z poszanowaniem godności osobistej ucznia.”

W samej procedurze oceny pracy nie wprowadzono większych zmian, natomiast warto dokładniej przyjrzeć się kryteriom oceny pracy nauczycieli i ich punktowaniu. Prawodawca wskazał dziewięć kryteriów obowiązkowych:

- 1) *poprawność merytoryczna i metodyczna prowadzonych zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych;*

- 2) dbałość o bezpieczne i higieniczne warunki nauki, wychowania i opieki;
- 3) znajomość praw dziecka, w tym praw określonych w Konwencji o prawach dziecka, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. poz. 526, z 2000 r. poz. 11 oraz z 2013 r. poz. 677), ich realizację oraz kierowanie się dobrem ucznia i troską o jego zdrowie z poszanowaniem jego godności osobistej;
- 4) wspieranie każdego ucznia, w tym ucznia niepełnosprawnego, w jego rozwoju oraz tworzenie warunków do aktywnego i pełnego uczestnictwa ucznia w życiu szkoły oraz środowiska lokalnego;
- 5) kształtowanie u uczniów szacunku do drugiego człowieka, świadomości posiadanych praw oraz postaw: obywatelskiej, patriotycznej i prospołecznej, w tym przez własny przykład nauczyciela;
- 6) współpraca z innymi nauczycielami w zakresie wynikającym z realizowanych przez szkołę zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych oraz zadań statutowych;
- 7) przestrzeganie przepisów prawa z zakresu funkcjonowania szkoły oraz wewnętrznych uregulowań obowiązujących w szkole, w której nauczyciel jest zatrudniony;
- 8) poszerzanie wiedzy i doskonalenie umiejętności związanych z wykonywaną pracą, w tym w ramach doskonalenia zawodowego;
- 9) współpraca z rodzicami.

Dodatkowych kryteriów jest piętnaście, przy czym do oceny wybiera się dwa: jedno kryterium wskazuje nauczyciel i jedno dyrektor szkoły dokonujący oceny pracy nauczyciela. Kryteria obowiązkowe – od drugiego do dziewiątego – punktowane są w skali 0–5 pkt, podobnie jest w przypadku dwóch wybranych kryteriów dodatkowych. Natomiast pierwsze kryterium obowiązkowe jest punktowane w skali 0–30 pkt. Wprawdzie Ministerstwo Edukacji i Nauki wydało komunikat w sprawie braku podstaw prawnych do tworzenia dodatkowych aktów wewnętrznych podczas dokonywania oceny pracy nauczyciela (<https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/komunikat-w-sprawie-braku-podstaw-prawnych-tworzenia-dodatkowych-aktow-wewnetrznych-podczas-dokonywania-oceny-pracy-nauczyciela> – zwracam uwagę, że to nie jest akt prawny), ale to na dyrektora oceniającym pracę nauczyciela spoczywa obowiązek przydzielania liczby punktów świadczących o spełnieniu pierwszego kryterium – przypomnę: „**poprawność merytoryczna i metodyczna prowadzonych zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych**”. Zatem to dyrektor musi przydzielić nauczycielowi i uzasadnić przyznaną liczbę punktów: kiedy 27, 20, 16... itd. Warto w tym miejscu zauważyć jeszcze inny aspekt – wagę trzech obszarów edukacji w zależności od rodzaju pracy: dydaktyka, wychowanie, opieka. Inna jest sytuacja nauczyciela wychowawcy świetlicy, bursy szkolnej, nieco inna nauczyciela przedmiotu niebędącego wychowawcą, a jeszcze inna np. nauczyciela bibliotekarza. Głębsza analiza znaczenia i zawartości pierwszego kryterium wskazuje na potrzebę bardziej szczegółowego określenia, jakie wskaźniki przesądzają o przydzielonej nauczycielowi liczbie punktów, po to, żeby dyrektor nie był posądzony o ocenianie według „widzimi się”.

Skala ocen (art. 6a. ust. 4 ustawy KN i §3.3 rozporządzenia) wygląda następująco:

1 kryterium obowiązkowe x 30 pkt = 30 pkt

8 kryteriów obowiązkowych x 5 pkt = 40 pkt

2 kryteria dodatkowe x 5 pkt = 10 pkt

RAZEM = 80 pkt

Jeśli dyrektor ustali, że suma uzyskanych przez nauczyciela punktów wynosi 90% maksymalnej liczby i więcej, to nauczyciel otrzymuje ocenę wyróżniającą; jeśli będzie równa lub wyższa niż 75% maksymalnej liczby punktów i nie przekracza 89,99% maksymalnej liczby punktów – nauczyciel otrzymuje ocenę bardzo dobrą; jeśli jest równa lub wyższa niż 55% maksymalnej liczby punktów i nie przekracza 74,99% maksymalnej liczby punktów – wystawiamy ocenę dobrą; a kiedy uplasuje się poniżej 55% maksymalnej liczby punktów – nauczyciel otrzymuje ocenę negatywną.

Liczba punktów	Ocena
80–72	WYRÓŻNIAJĄCA
71–60	BARDZO DOBRA
59–44	DOBRA
43–0	NEGATYWNA

Niewątpliwie nie ma podstaw do tworzenia wewnętrznego prawa szkolnego, opisującego procedurę oceny pracy nauczycieli, ale jestem przekonana, że należy wnikliwie pochylić się w każdej szkole, przedszkolu nad opracowaniem szczegółowych wskaźników do pierwszego kryterium, uwzględniających specyfikę i warunki funkcjonowania danej placówki oświatowej, żeby i nauczyciel, i dyrektor mieli jasność, dlaczego zostały przyznane np. 23 punkty a nie 29.